

Något om fiskerierna, i synnerhet sillfisket

Ur 1830 års Almanach

Då fiskerierna utgöra en vigtig del af Sweriges hushållning böra de, liksom all annan wälinrättad hushållning, drifwas efter en viss plan och denna bör stödga sig på naturvetenskapliga grunder. De bör drifwas på ett sådant sätt, att de, med den möjligen största afkastningen, förena den längsta waraktighet.

För detta ändamål är det icke nog att nyttja de bästa fiskeredskap, och icke heller rätt att utan urskiljning för dagen fånga allt wad fångas kan, utan bör man fiska, så att man icke för en kommande tid förstör fisket för sig och andra.

Erfarenheten lærer, att fiskarne i allmänhet återwänder årligen till de ställen, att fortplanta sig (leka), der de äro födda, så framt de ej bortjagas eller bortskrämmas, och man kan således i allmänhet wara säker på att kommande år kunna fånga hwad man i ett föregående, i en trakt, sparar.

Denna regel har man wid våra kuster icke följt, man har utan urskiljning bortfiskat så wäl yngel som de mogna fiskarna. En naturlig följd af detta förfarande har på åtskilliga ställen redan blifwit den, att fiskerierna blifwit mer eller mindre förstörda. Detta skadliga förfarande har haft sin grund i fördomar.

Man har nemligen inbillat sig, att de fiskstimmar, som årligen på bestämd tid besöka wissa kuster, ditjagas från Polar-hafwen af Hwalar, Hajar och andra rofdjur. Man har inbillat sig att de talrika sillstimmar, som för ända till för 20 år sedan årligen infunnit sig i Göteborg och Bohus-skärgården, och att de som ännu besöka wissa kuster af Norrige, hade sin hufwudstam under Nordens Polar-is, hwarifrån årligen utsändes en stor swärm att besöka bebodda kusterna.

Denna föreställning är blott en dikt, under Polar-isen finnes platt ingen sill. Denna fiskart har sin största massa kring 60 breddgrader nordlig, och sträcker sig åt sidorna till 70 och 50 grader.

Wad som finnes utom dessa breddgrader är obetydligt. Således hafwa ej de sillstimmar, hwilka årligen besöka wissa kuster sin hufwudstam under Polar-isen. De hafwa icke heller på något annat ställe i hafwet en gemensam hufwudstam, ty i det fallet skulle all den sill, som den i från utginge wara lika, men nu märker man tydligt olikhet emellan den sill, som årligen besöka olika kuster af Nordens halfö. Norriges wår-sill och gråbensill vid Bergen, är olika dess sommar-sill vid Nordlanden, begge sorterna äro olika våra Swenska och dessa äro olika den Sundska, denna är olik Kiwik-sillen, och denna är olik strömmingen.

*

Således är det klart, att, då dessa sorter samla sig i stimmar till kusterna, de icke komma från ett och samma stamhåll i hafwet. Och då samma sort årligen infinna sig för att leka wid samma kust, är det tydligt samma stimmar eller deras afkomlingar som årligen återwänder dit, hwarifrån de först utgått. Härom har man dessutom handgripligt öfwertygat sig genom erfarenheten; man har på åtskilliga ställen wid fiskerierna i floderna satt märke på fångade laxar, och utsläppt dem, samt återfångat dem på samma ställe följande år.

Att samma indiwider af flyttfiskar årligen återwänder till samma ställe för att fortplanta sig, bewisas äfwen genom jemförelsen med flyttfoglarna. Bland dessa är det ännu lättare än bland fiskarna att öfwertyga sig om sanningen deraf att samma indiwider årligen återkommer så framt de under fortplantningstiden fått wara ostörda.

Då det så förhåller sig, kan man lika så wäl, genom en klok hushållning med en wiss kusttrakt, bringa det till en högre afkastning än förut, som man genom en klok hushållning med jagter i en wiss skogstrakt bringar den till högre afkastning. Men å andra sidan förstör man lika säkert förr eller senare fisket i en trakt, om man, utan urskiljning med sina nät, bortsopar ynglet och de mogna fiskarna, som man förstör jagten i en trakt, om man skjuter djuren under deras drägtighets-

tillstånd, foglarna under deras lektid, och fångar hönan på ägget.

*

För att lägga sin rom på tjenliga ställen, der de befröas af hanfiskarnas mjölke och der-
efter kunna utvecklas, uppstiga fiskarna ur
djupen och samla sig i stimmar på grund-
arne.

Ur romkornen blir fiskynglen, men ynglet
kan ej fortplanta sig det första året, och hos
olika åtgår en tid af 3,4,5 år, kanske flera år,
innan de är mogna till fortplantning.

Under de första åren håller sig den unga
fisken mer på grundarne i grannskapet af de
ställen, der han blifwit framfödd. Ju mer han
utväxer desto mer går han ut på djupet.

Fisken växer ännu flera år sedan han börjat
att fortplanta sig och man har många exem-
pel som bewisa att dessa djur i allmänhet
hinna en hög ålder.

*

Af detta följer således att;

1:o Hwarje district af kusten och bankarna i
hafwet, har ett wisst qwantum af fisk, som
der blifwit född, som derifrån utsprider sig
på djupet och som dit åter samlas på
bestämd tid hwarje år för att fortplanta sig.

2:o Detta qwantum kan följaktligen, genom
de fiskandes allt för stora mängd, utdödas
eller, genom för mycket buller och larm
under lektiden, för alltid bortskrämmas.

3:o Sedan fisket i en wiss trakt är förstördt,
derigenom att fisken blifwit bortskrämd eller
utfiskad kan det endast småningom
upphjelpas derigenom att det qwarlemnade
yngel sparas, samt får växa och utveckla sig.

4:o Bortfiskas äfwen de omogna stimmarna
genom för fina nät, händer otwiwelagtigt att
man i grunden förstör fisket i en förut till
äfwentyrs fiskrik trakt, att det aldrig mer kan
återställas.